

PRACCA

Pismo poświęcone sprawie robotników i inteligencji pracującej.

Redakcja i administracja Przejazd № 8.

TELEFON № 32.

Konto czekowe P. K. O. 60143

CENA PRENUMERATY:

Miesięcznie mk. 7.50, kwartalnie mk. 22.50, rocznie mk. 90.00.
Za odroczenie do domu lub przesyłką pocztową miesięcznie mk. 1.50.

Cena numeru pojedynczego 30 fen.

Administracja otwarta od g. 9 rano do 7 wiecz.
Redaktor przyjmuje od g. 12 do 2 po południu.

Rękopisów nienadających się do druku Redakcja nie zwraca.
Artykuły bez oznaczenia honorarium uważane są za bezpłatne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Przed tekstem mk. 2.50, w tekście mk. 3.00, po tekście reklamy mk. 2.00, nekrologi mk. 1.50, zwyczajnie 80 fen za wiersz pitelowy jednolitej.

Ogłoszenia drobne 15 fen. za wiersz, najmniej mk. 1.50
Ogłoszenia nadesłane po g. 6 wiecz. 50 procent drożej.

Teatr Polski

Dzielnia 18.

pod dyktando Fr. Rybickiego.

Piątek d. 20 b. m. Występ Ludwika SOLSKIEGO

Judasz z Karjotu

dramat w 5 aktach K. H. Rostworowskiego.

Sobota d. 21 b. m. o g. 4 po poł.

Fircyk w zalotach

kom. styl. w 3 aktach Fr. Zabłockiego.

Teatr Robotniczy

„Polska Sztuka“

Cegielniana 63.

Dnia 22-go lutego 1920 r. o godz. 4 po poł. punktualnie Kościuszkę pod Racławicami

Sztuka ludowa Anczyca w 7-miu odsłonach.
Podczas antraktu przygrywa orkiestra.

Teatr Robotniczy

„Polska Sztuka“

Cegielniana 63.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejszem podajemy do wiadomości naszym czytelnikom projekt obioru Zwierzchnika Rzeczypospolitej, zgłoszony i referowany na Komisji Konstytucyjnej przez posła dr. Bolesława Fichnę.

Przedstawicielem państwa i sprawującym władzę wykonawczą w Rzeczypospolitej Polskiej jest Prezydent Rzeczypospolitej.

Prezydenta Rzeczypospolitej wybiera na lat 7 powołane wyłącznie w tym celu Zgromadzenie Narodowe, złożone z elektorów, w ilości podwójnej w stosunku do ustawowej liczby członków Izby poselskiej.

Elektorów wybiera się według sejmowej ordynacji wyborczej.

Zgromadzenie Narodowe zwołuje Prezydent na sześć miesięcy przed upływem terminu swego urzędowania.

Regulamin wewnętrzny dla Zgromadzenia opracowuje i zatwierdza Sejm.

Termin wyborów do pierwszego Zgromadzenia Narodowego, jak również termin zebrania się tegoż Zgromadzenia celem wyboru pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej wyznaczy Sejm.

Wybory na Prezydenta odbywają się bez dyskusji w głosowaniu tajnym absolutną większością głosów.

Głosowanie elektorów jest obowiązujące.

Jeżeli żaden z postawionych kandydatów nie otrzyma odrazu większości absolutnej oddanych głosów, odbywa się głosowanie powtórne, ewentualnie potrójne i t. d., przyczem kandydaci, którzy otrzymali najmniejszą ilość głosów, kolejno odpadają, dopóki nie pozostanie dwóch, pomiędzy którymi rozstrzyga głosowanie ostateczne.

Ody obaj pozostali kandydaci otrzymają równą ilość głosów, rozstrzyga między nimi los.

Protokół zebrania wyborczego będzie przesłany na ręce przewodniczącego Narodowej Komisji Wyborczej, której skład określi osoba ustawa.

Narodowa Komisja Wyborcza sprawdzi ważność aktów wyborczych najdalej w ciągu trzech tygodni po ostatecznym głosowaniu, ogłasza wynik wyborów i wystawia wybrańcom list wierzitelny.

Na Prezydenta może być wybrany każdy obywatel państwa, posiadający pełnię praw obywatelskich w wieku powyżej lat 40.

Ta sama osoba może być wybrana na stanowisko Prezydenta ponownie.

W razie śmierci, choroby, stanu oskarżenia, nieudolności do pełnienia urzędu lub innej stwierdzonej przeszkody, Prezydenta Rzeczypospolitej zastępuje Marszałek Sejmu.

Jeżeli Prezydent z jakiegokolwiek przyczyny przez trzy miesiące nie sprawuje swego urzędu, wówczas Sejm na specjalnym posiedzeniu stwierdza, czy urząd Prezydenta uznać należy za opróżniony. Jeżeli Sejm kwalifikowaną większością 2/3 głosów uzna urząd ten za opróżniony, wówczas następują wybory nowego Prezydenta Rzeczypospolitej.

Prezydent Rzeczypospolitej podczas sprawowania swego urzędu nie może piastować żadnego innego urzędu państwowego lub samorządowego, należąc do składu Sejmu Rzeczypospolitej, sejmików powiatowych i rad miejskich.

Prezydent pobiera uposażenie, którego wysokość i rodzaj określi osobna ustawa. Uposażenie to nie może być w czasie urzędowania Prezydenta ani podwyższone, ani zmniejszone, ani wykreślone z budżetu.

Przed objęciem urzędu złoży Prezydent Rzeczypospolitej w ręce Prezydenta Sądu Najwyższego specjalne ślubowanie, przez Sejm zatwierdzone.

Prezydent Rzeczypospolitej może być postawiony przez Sejm w stan oskarżenia uchwałą, powziętą większością 2/3 głosów: za zdradę kraju, pogwałcenie konstytucji lub przestępstwo karne. Postawienie Prezydenta w stan oskarżenia tem samem zawiesza go w czynnościach. Postawionego w stan oskarżenia Prezydenta sędzi w pierwszej i ostatniej instancji Sąd Najwyższy z udziałem przysięgłych.

Władzę wykonawczą sprawuje Prezydent przez ministrów i podległych im urzędników. Każdy akt rządowy Prezydenta Rzeczypospolitej wymaga dla swej ważności podpisów Prezesa Ministrów tudzież odpowiedzialnego ministra.

Prezydent Rzeczypospolitej mianuje i odwołuje prezesa ministrów, a na jego wniosek mianuje i odwołuje innych ministrów. Na wniosek ministrów Prezydent mianuje innych urzędników cywilnych i wojskowych, których nominacja zostanie mu w ustawach zastrzeżona.

Prezydent Rzeczypospolitej ma prawo celem wykonania ustaw wydawać rozporządzenia wykonawcze, zarządzenia, rozkazy i zakazy i zapewniać ich przeprowadzenie.

Prezydentowi Rzeczypospolitej służy prawo łaski.

Prezydent jest przedstawicielem państwa w stosunkach międzynarodowych.

przejmuje reprezentantów państw obcych i wysyła reprezentantów dyplomatycznych Rzeczypospolitej do państw obcych.

Prezydent mianuje i odwołuje na wniosek Prezesa Rady Ministrów i odpowiednich ministrów ambasadorów, konsulów i innych funkcjonariuszy dyplomatycznych, zgodnie z przepisami, które określi osobna ustawa.

Prezydent Rzeczypospolitej rozporządza siłą zbrojną państwa, i jest jej naczelnym wodzem.

Wojnę wypowiedzi i zawieci pokój Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Rady Ministrów i za uprzednią zgodą Sejmu. Prezydent zawiera w imieniu Rzeczypospolitej na wniosek Rady Ministrów i za uprzednią zgodą Sejmu z innymi państwami wszelkiego rodzaju traktaty i umowy.

Źródła zła.

Młody nasz organizm państwowy cierpi na różne bolączki i niedomagania. Należy do nich m. in. aktualna dziś kwestja urzędnicza, odgrywająca niepoślednią rolę w całokształcie przyczyna, zabiegających nasze życie wewnętrzne.

Z jednej strony dochodzą rozpadliwa wołania stanu urzędniczego, skazanego w dzisiejszych warunkach—narówni z całą pracującą inteligencją—niemal na śmierć głodową, a drugiej zaś—łamy dzienników i tygodników pomieścić nie mogą wypadków nadużyć, sprzeniewierzeń, łapownictwa i t. p. symptomatów panującego u nas —i nie tylko u nas—epidemicznie rozlanienia najelementarniejszych wieszów etycznych. Że zło istnieje i ukryć się nie da, że wydłużające się z dnia na dzień rubryki „migawek republikańskich“ czy jak je tam nazwiemy, odbijają istotny stan rzeczy,—świadczą pośpieszne przyjęcie przez Sejm w dniu 30 stycznia r. b. Ustawy o karze śmierci dla urzędników „za przestępstwa, popełnione z chęci ryzyka“.

Naszej społeczeństwu urzędniczej nie wyleczą jednak ani postrach kary śmierci, przed którą prawie zawsze uciec potrafia złodzieje na wielką skalę, ani też przyobiecane od 1 stycznia, a dotąd niewypłacone t. zw. podwyżki — za duże, by mając je umrzeć, za małe—by żyć. Zło leży nietylko nazewnątrz, w fatalnym splocie warunków życiowych, ile wypływa ze struktury duchowej tych ludzi, którym przypadł mezaslony, często zaszczyt być pierwszymi urzędnikami w niepodległej Polsce.

Od wydawnictwa.

Wobec podrożenia ceny papieru i materiałów technicznych, oraz podwyższenia płac pracowników zmuszeni jesteśmy, podobnie jak pozostałe wydawnictwa łódzkie, podnieść od dnia 21 b. m. (t. j. od soboty) cenę pojedynczego numeru

4-re stronicowego — do 45 fen.

6-cio stronicowego — do 50 fen.

Jednocześnie z dniem 1 marca podwyższy cenę prenumeraty na „Pracę“ do 11 mk. miesięcznie.

W sprawie podwyższenia cen ogłoszeń w najbliższym czasie podamy osobne zawiadomienie.

W systemie rekrutacji urzędników, stosowanym dotąd przez władze centralne, widać wyraźną predyspozycję w stronę b. urzędników państw zaborczych, którzy —nie mówiąc o wyjątkach—przynoszą w masie swej, prócz problematycznej wartości t. zw. rutyny, wszelkie grzechy i choroby biurokratyzmu i p. Anstrij czy Rosji. Trudno zrozumieć—doprawdy—czym się kierują ministerstwa, faworyzując często 25-cio czy 30-letnią „rutynę urzędniczą“ na niekorzyść wykastalcenia, inteligencji i zapалу do pracy sił młodych i niezwytych. Prócz tych nienkrywanych sympatii różnych naszych szefów ku b. „diplomproizwodicielom“ i „stolonaczalnikom“, „suskultantom“ i „konceptantom“, przy obsadzaniu posad bardzo wale zaszczyt —nieestety—protekcje „spódnieczkowe“ i inne, co razem wzięte doprowadziło w niejednym już wypadku do formalnych skandalów, rozgrywających się czasem nawet przed oczyma obcych.

W tego rodzaju warunkach systematycznie jest w cień spychane wszystko co młode, zdrowe, uczciwe i prostą drogą idące, — spotyka się natomiast aż nazbyt często wyższych urzędników administracyjnych, pytających przegodnych informatorów, czy w naszych gminach wiejskich jest już samorząd, pracowników różnych Pużapp'ów, nie rozróżniających Błonia od Płońsk, inspekcje szkolne, wydające pełne błędów językowych okólniki i t. d. To są właśnie owoce bezkrytycznego zaufania do „rutyny urzędniczej“ z epoki carskiej czy cesarsko-królewskiej, to są rezultaty zadsiwiającej tolerancji, która wybaczając potrafi — na zasadzie „przedawnienia“—nawet łapówki, pobrane za cza-

do uchwali parlamentu. Powoła on prezydenta Rady ministrów, który będzie miał wolną rękę w wyborze członków gabinetu, a wyjątkiem ministra wojny i marynarki. Ministrowie będą odpowiedzialni przed parlamentem podudulowej R. ajt.

Denikin chce odbudować Wszecność

PARYŻ 17 lutego. (PAT). - Radio ponn. Z Konstantynopola donoszą: W K. Esterynod-rse zebrał się kongres delegatów 3-ich obwodów kozackich, projektowany jeszcze na listopad r. z.

Na kongresie tym generał Denikinawił o wielkiej klęsce zadanej bolszewikom nad Donem i Manycsem i zapewnił, że wspólnymi siłami uda się ostatecznie pokonać wroga.

Następnie mówił Denikin o konieczności odbudowy jednolitej Rosji, nadmienić o autonomii 3-ich obwodów kozackich, jednakże pod władzą jednego centralnego rządu waszechroajskiego.

Turcy wypowiedzieli wojnę Armeni.

WIEDEN 19 lutego. (PAT). - Radio ponn. Według doniesień z Konstantynopola

wojska tureckie pod dowództwem Mustafy Kemaa rozpoczęły atakować Armenię i odniosły pod Zjtanem zwycięstwo. Obecnie idą wojska w głąb kraju.

Kościół narodowy w Czechach.

WIEDEN 19 lutego. (PAT). WBK donosi z Pragi pod datą 17 lutego. Przewizeryczny statut kościoła ceskiego nawiera następujące zasady.

Podstawą kościoła jest ewangelia Chrystusowa. Na razie obrządek nabożeństwa będzie zachowany rzymsko katolicki z pewnymi zmianami.

Obierana będzie rada na 3 lata z podród wiernych, do której może być każdy wybrany, który kończy 26 lat i żyje moralnie.

Wiadomości polityczne

(Telefonem od wł. korespondenta)

Naczelnik Państwa o wojnie z bolszewikami.

Warszawski korespondent londyńskiego Timesa rozmawiał z Naczeln-

kiem Państwa, który oświadczył, iż jest możliwym, że bolszewicy przygotowują generalną ofensywę przeciw wojskom polskim. Wzmocniają oni na froncie swoje siły i wogóle czynią rozległe przygotowania do alarmu. Naczelnik Państwa zaznaczył dalej, że nie należy się zbyt obawiać „potęgi” czerwonej Rosji. Bolszewicy są złymi żołnierzami i nawet nie może być mowy o tem, aby polacy mogli być pokonani a nawet wątpliwem jest, czy będą mogli odnieść chwilowe bodaj sukcesy.

Uwolnienie członków rządu ukraińskiego.

Warszawski korespondent „Pracy” dowiaduje się, że aresztowani w Kamieńcu Podolskim członkowie rządu ukraińskiego Bezpałko, Mazepa i Inni, zostali już wypuszczeni na wolną stopę.

Posel Grabski nie wyjeżdża do Cieszyna.

Wbrew dotychczasowym informacjom poseł Grabski nie wyjeżdża do Cieszyna, przyjeżdża natomiast w tych

dniach do Warszawy przez komisję plebiscytową na Śląsku Cieszyńskim pan Morville. Przyjazd p. Morville jest wywołany krokami rządu polskiego wobec państw zaprzyjaźnionych, reprezentowanych w Komisji Plebiscytowej.

Warszawa

10 milionów na organizację Kas Chorych.

Na dzisiejszym posiedzeniu komisji skarbowo budżetowej uchwalono dalszy kredyt w wysokości 10.000.000 marek na organizację kas chorych.

Rozruchy głodowe na Powiślu.

Na Powiślu doszło wczoraj przed składnicami chleba do istnych zaburzeń na tle aprowizacyjnym. Policja interwenjowała i strzałami w powietrze rozproszyła tłum.

Redaktor naczelny Stanisław Lenartowicz

LUONA Pierwszy obraz wytwórni „Viktorja-Film, Medjolan“ BARJERA ŚMIERCI Wielki dramat w 7 częściach, w wykonaniu pierwszorzędnych włoskich artystów. OSOBY: 1. Kapitan Verotli Gayror 2. Panujący tyran Leopold IV 3. Królowa Regentka 4. Hrabia Orlni 5. Baron Grinona 6. Komtessa Damaris Początek przedstawień o g. 4, 6 i 8.15 włącz. w niedzielę i święta o g. 2, 4, 6 i 8.15 wiecz.

W niedzielę dnia 22 lutego o godz. 8 po poł. w sali przy ul. Główniej 31 odbędzie się

Walne Zebranie

Polskiego Związku Pracowników Spożywczych z następująco. porządk. dziennym.

- 1) Zagajenie zebrania i wybór prezydium. 2) Odczytanie protokołu z zebrania organizacyjnego. 3) Sprawozdanie Zarządu. 4) Wnioski Zarządu: sprawa nowej umowy, instrukcji i deklaracji. 5) Wybór nowego Zarządu, komisji rewizyjnej i sądu koleżeńkiego 6) Wolne wnioski. Na zebranie powyższe Zarząd zaprasza niniejszym wszystkim członków, jak również kooperatystów niezorganizowanych.

Warszawskie Akcyjne Tow. Pożyczkowe na zastaw ruchomości (Lombard Akcyjny) Oddziały bódzkie: I Zachodnia 31, II Montaszi 11, (róg Senkiew. 23) zawiadamiają, iż 18 Marca 1920 i dni następnycy odbywać się będzie w sali licytacyjnej przy ulicy Zachodniej Nr. 31. LICYTACJA celem sprzedaży zastawów nieprelongowanych we wtórczym czasie, a zastawionych w Oddziale I-szym Zachodnia Nr 31 i w Oddziale II-gim Montaszi Nr 11, (róg Senkiewicza Nr 23). Podczas licytacji przeloga za-tawów, wystawionych na licytację, przyjmowaną nie będzie. Wykaa numerów za-tawów podlegających sprzedaży, będzie ogłoszony w Kurjerze Łódzkim. Procent należy już wpłacać. 364-3

Stowarzyszenie Handlowców Polskich Koleżanki i Koleżki! Gdy budzi się przemysł, gdy powstają nowe instytucje i biura, gdy otwierają się przed nami rozległe dziedziny pracy, należy nam pilnie baczyć, aby interesy pracownika znalazły właściwą ocenę. Czynić to można tylko wtedy, jeżeli sprawnie i solidarnie działać będziemy we własnym Stowarzyszeniu i w ścisłej łączności z ogółem zrzeszeń pokrewnych. Tymczasem stwierdzamy zatrważający objaw bierności członków naszego Stowarzyszenia. Nie wolno nam przemilczeć faktu, że ostatnie walne zebranie odbywają się przy coraz mniejszej liczbie obecnych. Pamiętajmy, że przyszłość każdego z nas zależy od solidarnego współdziałania i popierania organizacji zawodowej, do której należymy. Na sobotę dn. 21 b. m. na godz. 6 wiecz. naznaczone zostało w drugim terminie NADZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE, na które wszyscy we własnym dobrze zrozumianym interesie zawodowym stawić się musimy. Porządek obrad: 1) Zagajenie, 2) Wybory Prezydium, 3) Sprawozdania ze Zjazdów, 4) Sprawa składek i 5) Wolne wnioski. (ZARZĄD.

Dom 3 piętrowy, solidnej budowy w Łodzi w dobrym punkcie do sprzedania zaraz do kupna, trzeba 250.000 mk. w gotowiznie. 460-1 Oferty sub. „Dom” w administracji „Pracy” Przelazd 8.

W niedzielę, d. 22 b. m. o godz. 2 po poł. Do Wilna i Mińska jadąc zabieram listy i załatwiam zlecenia. Miłsza 34, Owocarnia. od 10-12 i od 4-8 p.p. K upię futer i do akryplec, Orla 16, G. Kowalski. 452-8 Potrzebny dezener zdolny i pracowity, zgłosić się do H. Wróblewskiego, Wolborska 83 468-8 Rutkowski Franciszek zagubił paszport polski tymczasowy, wydany w Łodzi. 438-3 S tasiak Otolja zagubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 481-8 S zmechtik Emil zagubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 461-3 W ażne Kto pragnie odstąpić pokój, mieszkanie, sklep prosty zgłaszać się Sienkiewicza 67 Biuro „Ogniw”. Adresy przyjmujemy bezpłatnie. 443-3 Z eigmann Henoch zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 449-8 Z agięta kontrolna węglowa nr 3242 dla Piekarni Stowarzyszenia robotników chleboślnickich, Przezd 34. 457-1

400 Mk. płać za aparat starych zębów. Andrzej 7 w prawej oficynie parter, 53-5 NADRYCZNY.

Ogłoszenie. Wobec podniesienia się kosztów wypieku chleba, po porozumieniu się z przedstawicielami kooperatyw, cena chleba podniesiona została z dniem dzisiejszym z 55 fen. na 75 fenigów za funt. Magistrat. Komitet Rozdziału Chleba i Mąki. Łódź, dnia 19 lutego 1920 r.

Ogłoszenia drobne. G arnysz Józef zagubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 468-8 N agrody mk. 1000-2000 dam za wskazanie lub odstąpienie 2-8 pokoi z kuchnią z wszelkimi wygodami. Oferty „Mieszkanie” w admin. „Praca”. 444-2 N owacki Antoni zagubił paszport niemiecki, wydany w Górze Pabjanckiej. 466-8 P iasecki Franciszek zagubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 464-8